

Inatsisartuni ilaasortaq, Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit

-MAANI

Mittarfeqarfinnut aningaasaliissutit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 2012-058-imut akissut

12. marts 2012
Sagsnr. 2012-062511
Dok. Nr. 848933

Aallarniutigalugu Inatsisartuni ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede Mittarfeqarfinnut aningaasaliissutit pillugit apeqquteqarneranut qutsavigissavara. Apeqqutitit tulleriillugit matuma kinguliani akineqarput.

Postboks 909
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 54 10
E-mail: iaan@nanoq.gl
www.nanoq.gl

1. Assartuussineq pillugu isumalioqatigiissitap isumaliutissiisummini inerniliineri inassuteqaataalu Inatsisartuni oqallisigineqareernerisa kingorna Naalakkersuisut suliamik qanoq ingerlatitseqqippat?

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap inassuteqaataasa 2011-mi ukiakkut Inatsisartuni suliarineqarnerisa kingornali, Naalakkersuisut Isumalioqatigiissitap inassuteqaatai pillugit partiit siulittaasuinik, politikkikkut oqaaseqartartunik kiisalu Sanaartornermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliamik ataatsimeeqateqarnerni sammisarsimavaat. Kisiannili Atassut suli ataatsimeeqatigineqanngilaq. Ataatsimiinnerni Naalakkersuisut Isumalioqatigiissitap inassuteqaataannik tulleriiaarigallarnerat oqaluuserineqartarpoq.

Tamatuma saniatigut Mittarfeqarfiit allanngortiterneqarsinnaaneranut misissuinerit Naalakkersuisut aamma Mittarfeqarfiit suli suliaaraat.

Kiisalu suliassaasinnaasut uku pillugit misissueqqaarnernik suli ingerlatsisoqarpoq: Qaqortumi mittarfiliornissaq, Nuummi mittarfiup tallineqarnissaa imaluunniit nuunneqarnissaa, kiisalu Nuup umiarsualiviata allineqarnissaa.

2. Naalakkersuisut nunatsinni mittarfeqarfiit pillugit namminersortunngorsaaniarnerat qanoq ilusilimmik ingerlanneqarpa?

Kalaallit Nunaanni mittarfinnik namminersortunngorsaaniissamut Naalakkersuisut maannakkorpiaq pilersaaruteqanngillat. Tamanna eqqarsaatigalugu namminersortunngorsaaniissaq Mittarfeqarfiit namminersortunut tunineqarnissaattut Naalakkersuisut paasivaat.

Kisianni Mittarfeqarfiit aktianik piginneqatigiiffittut pisortanit pigineqartut allanngortinneqarsinnaanerannut ilusiliamik Naalakkersuisut suliaqarput. Mittarfiit tallineqarnissaannut, iluarsaanneqarnissaannut nutaanillu sanaartornissanut pisariaqartunut aningaasanik pissarsisoqarsinnaassappat, ingerlatseqatigiiffiit imminnut akilersinnaasut aamma imminnut akilersinnaanngitsut immikkoortinneqarnissaat pisariaqartussaavoq. Ilusiliat misissorneqartut Mittarfeqarfiit ingerlatsinissamut

akuersissummik pigisaqaannarnissaannik aammalu mittarfinni ingerlatsisuuinnarnissaannik tunngaveqarput. Tamatuma kingunerisaanik oqartussaasuni suliassat, ilinniartitaanerit isumannaallisaanerullu pisortanit isumagineqarnerat ingerlaannassaaq. Sulianut imminnut akilersinnaanerusunut ilanngullugu allat ingerlatseqatigiiffimmut aningaasaleeqataasinnaanissaat ammaanpeqassaaq.

3. Mittarfiit imaluunniit mittarfik ataaseq sanaartorneqassappata, aningaasaliissutissat qanoq takorloorneqarpat?

Siunissami Kalaallit Nunaanni mittarfinni nutaani pioreersunilu sanaartugassanut aningaasaliissutissanut aningaasaleeriaasiusinnaasunik misissuillutik Naalackersuisut sulipput. Misissueqqissaarnerni ilusiliat Mittarfeqarfiit, Namminersorlutik Oqartussat aningaasaliisussallu namminersortut ilaaffigisaat ilaatinneqarput.

4. Mittarfiliortoqassappat Mittarfeqarfiit aningaasaliisussat takorloorneqarpat? Imaluunniit nunatta karsianit toqqaannartumik aningaasaliinissaq takorloorneqarpa?

Matuma siuliani akissut innersuussutigineqarpoq.

5. Mittarfiliortoqassappat Mittarfeqarfiillu aningaasartuutitik matussusiisussat takorloorneqarsimassappata, nunatsinni inuit angallannerannut akit atuuttut qanoq sunnerneqassanersut misissorneqarsimappat?

Mittarfeqarfiit allanngortiterneqarnissaat, aammalu mittarfinni sanaartugassanut siunissami aningaasaliissutissat aningaasalersorneqarsinnaaneritut aaqqiissutaasinnaasut pillugit misissuinerit suli aallartilaaginnarnermut kiliffeqarput. Aningaasalersueriaasiusinnaasunut assigiinngitsunut atatillugu angalanernut aningaasartuutissat sunniutissaat suli naatsorsorneqanngillat.

6. Nunatta kujasinnerusortaani Qaqortumi mittarfiliortoqassappat Kommuni Kujallermi inuit sulinermik inuussutissarsiuteqartut amerlassusaat qanoq sunnerneqassanersoq misissorneqarsimava?

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisummi Qaqortumi mittarfiliornissamat inassuteqaatinik suliaqarnermini tunngavissat arlallit, Kommune Kujallermi sulisartunut sunniuteqartussat ilanngussimavai. Tassani pineqartut ilaatigut tassaapput nunaqavissunut inuussutissarsiutiminnut atatillugu angalasunut, takornarianut, nassiussanut, allakkanut piffissap angalaffiusussap sivilissusiata allannguuteqarnissaa, piffissaq kinguaattoorfiusartussaq, piffissaq siumut utimullu assartuiffiusartoq piffissarlu nuuffiusartoq, kiisalu bilitsinut aningaasartuutinut il.il. allannguutit. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiisutaani kapitali 7.2.2-mi takuneqarsinnaasutut Qaqortumi 1199 meterimik mittarfiliornermi pingaartumik najukkami atuisut atuisutut pissarsiassaqaassapput.

Tamatuma saniatigut Qaqortumi mittarfimmik nutaamik sanasoqassappat, tamatuma nunap immikkoortuani suliassaqaarnikkut akissarsiornikkullu pitsaasumik sunniuteqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaavoq.

7. Qaqortumi mittarfiliortoqassappat mittarfissap sumi inissisimaffissaannik isumalioqatigiissitap innersuussutigisaanni sorleq toqqarneqarpa? Imaluunniit

periarfissanik allanik misissuisoqarsimappat sumi mittarfiliortoqarnissaa pissanersoq Naalakkersuisunit ilisimaneqarpa?

Qaqortumi mittarfiliortoqassanersoq, aamma sanasoqassappat taanna sumut inississanersoq pillugu sulii Naalakkersuisuni aalajangerneqanngilaq. Mittarfeqarfiit misissueqqaarnernik ingerlataqarput, taakkulu Qaqortumi mittarfiliassaq sumut inissinneqaruni ajunnginnerussanersoq pillugu siunissami aalajangernissamut iluaqutaassapput.

8. Qaqortumi mittarfiliortoqassappat mittarfiup atuutilerneraniit aningaasat sipaarutissatut oqaatigineqartut qanoq sutigullu sipaarutaanissaat Naalakkersuisut takussutissaqartippaat?

Qaqortumi mittarfiliornissaq inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu imminut akilersinnaanersoq Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissummini misissoqqissaarpaa. Assartuussineq pillugu Isumaliutissiissutip isumaliutissiissutaani kapitali 7.2.2-mi misissoqqissaakkat taakku takutippaat, Qaqortumi mittarfiliornissaq inuiaqatigiit aningaasaqarnerat eqqarsaatigalugu annertuumik sipaarutissartaqartoq. Tassani ilaatigut timmisartumik helikopterimillu assartuinnermut sipaarutissat pineqarput, angalasut nassiussallu amerlanerusut aallarfiup ornigassallu akornanni ullumikkumut sanilliullugu toqqaannartumik angallaneqarnerulersussaammata. Tamatuma saniatigut ingerlatsinermut aserfallatsaaliuinnermullu aningaasartuutinin sipaagaqartoqassaaq.

9. Nuummi Qaqortumilu mittarfinnik sanaartorfissatut takorloorneqartut eqqarsaatigalugit sumiiffinni pineqartuni silap pissusaannik misissuinerit pisortatigoortut Naalakkersuisunit Inatsisartunut saqqummiunneqarsinnaappat?

Nuup eqqaani mittarfimmik inissiiffiusinnaasuni ukunani silamut paasissutissat pigineqarput:

- Angisunnguami 2007-imi apriliimiit 2009-mi maaji tikillugu.
- Qeqertarsuarmi 1999-imi januaarimiit 2000-imi decembarimut, aammalu 2001-imiit 2002-mut.
- Angisunnguup kitaani qeqertami Simiutaani 1989-imiit 1992-imut.

Tamatuma saniatigut paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit mittarfiup pioreersup 1799 meterinut tallineqarnissaanut silamik pissuteqartumik tikittartut aallartartullu akulikissusiat naatsorsuiffiqineqarpoq. Kiisalu mittarfik pioreersoq 2200 meterinut tallineqassappat tamatuma saniatigut tikittartut aallartartullu akulikissusiannik misissuinissaq pilersaarutiqineqarpoq.

Qaqortumi mittarfiliornissamut atatillugu silamik pissuteqartumik tikittartut aallartartullu akulikissusiannik misissuinerit Mittarfeqarfiit ingerlataqarput.

10. Nunatsinni mittarfiit matuneqartussatut inassutigineqartut piviusunngortinniarneqassappata, inuiaqatigiit aningaasarsiornerannut qanoq sunniuteqartussaannerat Naalakkersuisunit misissorneqarsimava?

Kangerlussuarmi mittarfiup matuneqarsinnaanerani Naalakkersuisut annertunerumik misissugaqanngillat. Nuummi mittarfiup pioreersup tallineqarnissaanut aammalu illoqarfiup kujataani qeqertani nutaamik mittarfiliornissamut tunngatillugu tikittartut aallartartullu akulikissusiannik misissuinerit aalajangernissamut tassunga apeqqutaanerat pissutaavoq.

Narsarsuarmi mittarfik matuneqassappat tamatuma inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutissat maannakkorpiaq misissorneqarput. Siunissami Qaqortumi mittarfiliortoqassappat, sulisussat piginnaaneqartut ingerlatsinermut apeqquataasussaammata, sulisut ullumikkut Narsarsuarmi atorfeqartinneqartut pisariaqartinneqartussaanerit piviusorsiorlutut isikkoqarpoq (tak. Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani kapitali 7.2). Misissueqqissaarnerit inernerit sulit piareersimangippata, mittarfiup nuunneqarnissaa atorfinnik atorunnaarsitsinermik kinguneqassanersoq oqaatigissallugu sulit siusippallaarpoq.

11. Sutigut Mittarfeqarfinni akilersinnaanerusumik ingerlatsineq pilersinniarneqarpa?

Kalaallit Nunaanni mittarfinnik ingerlatsineq suliassaavoq unammilligassartaqartoq aningaasartuutitigullu oqimaatsoq. Periarfissat, Mittarfeqarfiit ingerlanneqarneranni aningaasaqarnermik pitsannguisinnaasut atorluarneqarnissaat Naalakkersuisut aamma Mittarfeqarfiit eqqumaffigaat.

Mittarfeqarfiit suliqaanit pingaarnerup, tassalu mittarfinnik ingerlatsinerup saniatigut aamma ingerlatseqatigiiffik inuiaqatigiinnit suliakkiissutigineqartunik allanik suliqaarpoq. Taakku ilaattut ilaatigut akunnittarfinnik ingerlatsineq kiffartuussinerillu allat, Mittarfeqarfiit ingerlatsinermit aningaasaqarnerannut sinneqartoorutaanngitsut taaneqarsinnaapput.

Matuma siuliani takuneqarsinnaasutut Mittarfeqarfiit allanngortiterneqarnissaannut periarfissat Naalakkersuisunit aamma Mittarfeqarfinnit misissorneqarput. Taamatut allanngortitsinermi ingerlatsinermit aningaasaqarnermut iluaqutaasinnaasut misissuinermit matumunnga ilaatinneqarput.

12. Kangerlussuarmi mittarfik matullugu Nuuk-mi mittarfiliortoqassappat sulinermit inuussutissarsiuteqartut qanoq amerlatigisunik ikileriassangatinneqarpat.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani ilanngussaq 6.1-imi takuneqarsinnaavoq, Kangerlussuarmi mittarfik matuneqarpat sulisut suliunnaartut sumiiffinni allani suliffissaminnik nassaarsinnaasasut, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannik misissueqqissaarnermit tunngaviusumik isumaqartoqartoq, taamaattumillu tamatuma kingunerisaanik suliffissaqarnermut suliffissaaleqinermullu sunniutissanik immikkut ittunik ilanngussisoqanngilaq.

Kangerlussuup Mittarfiata matuneqarsinnaaneranik Naalakkersuisut annertunerumik misissugaqanngillat, Nuummi mittarfiup pioreersup tallineqarnissaanut aammalu illoqarfiup kujataani qeqertani nutaamik mittarfiliornissamut tunngatillugu tikittartut aallartartullu akulikissusiannik misissuinerit aalajangernissamut tassunga apeqquataanerit pissutigalugu.

Nuummi Imapik qulaallugu timmisartunut mittarfiup ingerlanneqarneranut Kangerlussuarmi sulisorineqartut amerlaqatipajaavi atorneqassasut, Mittarfeqarfiit pingaarnertigut naliliipput.

Mittarfeqarfiit ullumikkut Kangerlussuarmi mittarfinnik ingerlatsinerup saniatigut kiffartuussinernik allanik, mittarfiit ingerlanneqarnerinut toqqaannanngitsumik

attuumassuteqartunik isumagisaqarput. Nuummi Imapik qulaallugu timmisartunut mittarfiliortoqarnissaanut aningaasaliisoqassagaluarpat, Kangerlussuup siunissaa Naalackersuisunit isummerfigineqanngilaq. Tamanna tunngavigalugu siunissami atorfiit, Mittarfeqarfiit sulianik taakkuninnga isumaginninneranut attuumassuteqartut pillugit akissuteqartoqarsinnaanngilaq.

13. Qeqqata Kommuniani sulisut amerlassusaat qanoq sunnerneqassava? Nuukmi sulisut amerlassusaat qanoq sunnerneqassava?

Kalaallit Nunaanni Imapik qulaallugu timmisartunut mittarfik Kangerlussuarmiit Nuummut nuunneqassagaluarpat, tamatuma inuiaqatigiit aningaasaqarneranut sunniutissai Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani kapitali 6-imi sammineqarput.

Tassani allassimavoq, Imapik qulaallugu timmisartunut mittarfik Nuummut nuunneqassapat, tamanna ilaatigut ukuninnga sunniuteqassasoq naatsorsuutigineqarsinnaasoq:

Siunissami sullissisuusussat akornanni unammilleqatigiinneq annerulissaaq. Tamanna Nuummut Nuummiillu bilitsit akiisa apparnerinik nassataqarsinnaassaaq, tamannalu ilaatigut nunap immikkoortuani takornariaqarnermik inuussutissarsiuteqarnermut sunniuteqassaaq. Aappaattut angalasut nassiussallu amerlasuut aallarfiup ornigassallu akornanni ullumikkumut sanilliullugu toqqaannartumik angallanneqarnerulersussaapput. Pingajuattut Imapik qulaallugu timmisartunut mittarfiup Nuummut nuunneqarneranut atatillugu sanaartornissaq suliffeqarnermut akissarsionermullu annikinngitsumik sunniuteqarluartussaassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Qeqqata Kommuniani sulisartunut sunniutissaq toqqaannartoq tassaassaaq, Kangerlussuarmi suliffiit mittarfiup ingerlanneqarneranut toqqaannartumik attuumassuteqartut Kangerlussuarmiit nuunneqartussaanerat. Tamatuma saniatigut nunaqarfiup Imapik qulaallugu timmisartuussinikkut sullinneqarunnaarnerata kingunerisaanik Kangerlussuarmi takornariaqarnerup sunniuteqarfiginerlunneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

14. Assartuussineq pillugu isumalioqatigiissitap inerniliinermini ersersippaa mittarfiit pioreersut ilai atorunnaarlugit, nutaanik mittarfiliornikkut inuiaqatigiit aningaasaqarniarnerannut annertuumik sipaaruteqartoqassasoq. Aningaasartuutitigut inuiaqatigiit mittarfeqarfiillu sipaarutissaat ersarissumik takussutissiorneqarnissaat Naalackersuisut apeqqutinnut akissuteqaamminni ilanngussinnaavaat.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani kapitali 6-imi aamma kapitali 7-imi takuneqarsinnaasutut, Isumalioqatigiissitap misissueqqissaarnerisa takutippaat, Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfiit matuneqarnerisigut ilaatigut timmisartumik helikopterimillu assartuussinerit sipaagaqarfiussasut, angalasut nassiussallu amerlasuut aallarfiup ornigassallu akornanni ullumikkumut sanilliullugu toqqaannartumik angallanneqarnerulersussaammata. Tamatuma saniatigut ingerlatsinerimut aserfallatsaaliuinerimullu aningaasartuutininik sipaagaqartoqassaaq. Sipaagassat amerlassusissaannik Isumalioqatigiissitap naliliinera isumaliutissiissummi takuneqarsinnaavoq.

Assartuussineq pillugu Isumalioqatigiissitap isumaliutissiissutaani paasissutissat, Kangerlussuarmi aamma Narsarsuarmi mittarfiit matuneqarnerini inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutissanut tunngasut Naalakkersuisunit tutsuiginartutut isigineqarput.

Nuummi Imarpik qulaallugu timmisartunut mittarfiup ingerlanneqarneranut Kangerlussuarmi sulisorineqartut amerlaqatipajaavi atorneqassasut, Mittarfeqarfiit pingaarnerusutigut naliliipput. Tamannattaq Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup ingerlanneqarnerata Narsarsuarmut sanilliunneqarneranut atuutissaaq.

Mittarfeqarfiit ullumikkut Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfinnik ingerlatsinerup saniatigut kiffartuussinernik allanik, mittarfiit ingerlanneqarnerinut toqqaannangitsumik attuumassuteqartunik isumagisaqarput. Nuummi Qaqortumilu mittarfiliornissamut aningaasaliisoqassappat, Kangerlussuup Narsarsuulluunniit siunissaa Naalakkersuisunit isummerfigineqanngilaq. Tamanna tunngavigalugu siunissami atorfiit, Mittarfeqarfiit sulianik taakkuninnga isumaginninneranut attuumassuteqartut pillugit akissuteqartoqarsinnaanngilaq.

15. Mittarfinnik imaluunniit mittarfik ataaseq sanaartorneqassappat, sanaartortussanik isumaqatigiissuteqartoqareerpa?

Naamik. Kalaallit Nunaanni mittarfinnik nutaanik sanaartortoqarnissaannut imaluunniit mittarfiit pioreersut tallineqarnissaannut Naalakkersuisut aalajangiinngillat. Taamaattumik entreprenørit ingerlatseqatigiiffiutaannut tamanna pillugu isumaqatigiissusiortoqarsimangilaq.

16. Taamaangippat sanaartortitsinissami qanoq takorluuisoqarpa?

Kalaallit Nunaanni mittarfinnik sanaartornissamut siunissami aningaasaliisoqassappat, tamatumani sapinngisamik sulisartut kalaallit aallaavigineqartariaqartut Naalakkersuisut isumaqarput.

17. Qaqortumi Nuummilu mittarfiliortoqassappat Kalaallit Nunaanni mittarfeqarfinni sulisut tamakkiisumik isigalugit qanoq amerlatigisunik ikileriassappat?

Kangerlussuarmi mittarfiup matuneqarsinnaanerani Naalakkersuisut annertunerusumik misissugaqanngillat. Nuummi mittarfiup pioreersup tallineqarnissaanut aammalu illoqarfiup kujataani qeqertani nutaamik mittarfiliornissamut tunngatillugu tikittartut aallartartullu akulikissusiannik misissuinerit aalajangernissamut tassunga apeqqutaanerit pissutaavoq.

Narsarsuarmi mittarfik matuneqassappat tamatuma inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut sunniutissat maannakkorpiaq misissorneqarput. Misissueqqissaarnerit inernerit suli piareersimangippata, mittarfiup nuunneqarnissaa atorfinnik atorunnaarsitsinermik kinguneqassanersoq oqaatigissallugu suli siusippallaarpoq.

Nuummi Imarpik qulaallugu timmisartunut mittarfiup ingerlanneqarneranut Kangerlussuarmi sulisorineqartut amerlaqatipajaavi atorneqassasut, Mittarfeqarfiit pingaarnerusutigut naliliipput. Tamannattaq Qaqortumi nunap immikkoortuani mittarfiup ingerlanneqarnerata Narsarsuarmut sanilliunneqarneranut atuutissaaq.

Mittarfeqarfiit ullumikkut Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfinnik ingerlatsinerup saniatigut kiffartuussinernik allanik, mittarfiit ingerlanneqarnerinut toqqaannangitsumik attuumassuteqartunik isumagisaqarput. Nuummi Qaqortumilu mittarfiliornissamat aningaasaliisoqassagaluarpat, Kangerlussuup Narsarsuulluunniit siunissaa Naalackersuisunit isummerfigineqanngilaq. Tamanna tunngavigalugu siunissami atorfiit, Mittarfeqarfiit sulianik taakkuninnga isumaginninneranut attuumassuteqartut pillugit akissuteqartoqarsinnaanngilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens B. Frederiksen